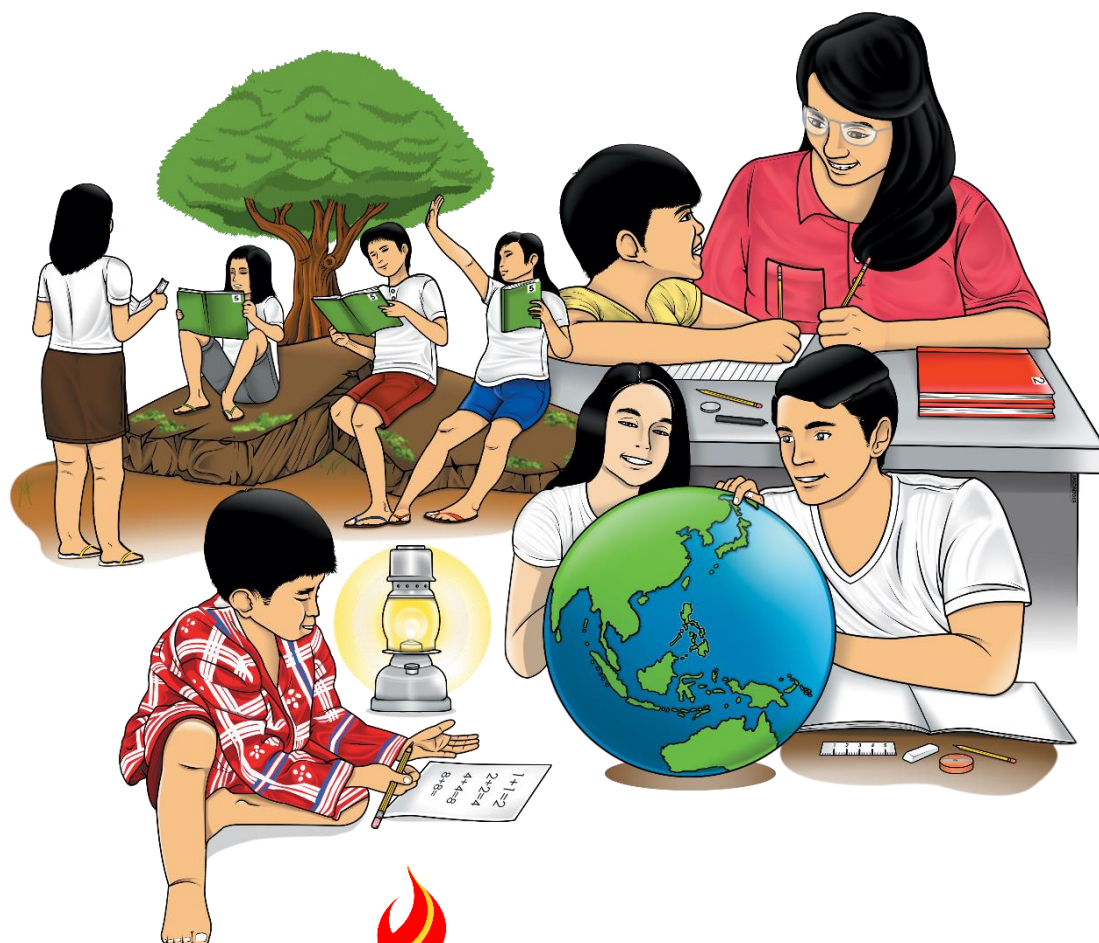

Filipino

Unang Markahan – Modyul 6: Salitang-ugat

**Filipino – Ikalawang Baitang
Alternative Delivery Mode
Unang Markahan – Modyul 6: Salitang-ugat
Unang Edisyon, 2020**

Isinasaad sa Batas Republika 8293, Seksiyon 176 na: Hindi maaaring magkaroon ng karapatang-sipi sa anomang akda ang Pamahalaan ng Pilipinas. Gayonpaman, kailangan muna ang pahintulot ng ahensiya o tanggapan ng pamahalaan na naghanda ng akda kung ito ay pagkakakitaan. Kabilang sa mga maaaring gawin ng nasabing ahensiya o tanggapan ay ang pagtakda ng kaukulang bayad.

Ang mga akda (kuwento, seleksiyon, tula, awit, larawan, ngalan ng produkto o brand name, tatak o trademark, palabas sa telebisyon, pelikula, atbp.) na ginamit sa modyul na ito ay nagtataglay ng karapatang-ari ng mga iyon. Pinagsumikapang matunton ang mga ito upang makuha ang pahintulot sa paggamit ng materyales. Hindi inaangkin ng mga tagapaglathala at mga may-akda ang karapatang-aring iyon. Ang anomang gamit maliban sa modyul na ito ay kinakailangan ng pahintulot mula sa mga orihinal na may-akda ng mga ito.

Walang anomang parte ng materyales na ito ang maaaring kopyahin o ilimbag sa anomang paraan nang walang pahintulot sa kagawaran.

Inilathala ng Kagawaran ng Edukasyon
Kalihim: Leonor Magtolis Briones
Pangalawang Kalihim: Diosdado M. San Antonio

Bumuo sa Pagsusulat ng Modyul	
Manunulat:	Mildred N. Montañez
Editor:	Elena V. Almario, Cita C. Merla, Marie Ann C. Ligsay
Tagasuri:	Marcela S. Sanchez, Racy V. Troy, Marie Ann C. Ligsay
Tagaguhit:	Mildred N. Montañez
Tagalapat:	Cristina T. Fangon
Tagapamahala:	Nicolas T. Capulong, Librada M. Rubio, Ma. Editha R. Caparas, Nestor P. Nuesca, Merlinda T. Tablan, Ellen C. Macaraeg, Elena V. Almario

Inilimbag sa Republika ng Pilipinas ng _____

Kagawaran ng Edukasyon – Rehiyon III

Office Address: Matalino St., Government Center, Maimpis, City of San Fernando
Telefax: (045) 598-8580 to 8
E-mail Address: region3@deped.gov.ph

2

Filipino

Unang Markahan – Modyul 6:
Salitang-ugat

Paunang Salita

Ang Self-Learning Module o SLM na ito ay maingat na inihanda para sa ating mag-aaral sa kanilang pag-aaral sa tahanan. Binubuo ito ng iba't ibang bahagi na gagabay sa kanila upang maunawaan ang bawat aralin at malinang ang mga kasanayang itinakda ng kurikulum.

Ang modyul na ito ay may inilaang Gabay sa Guro/Tagapagdaloy na naglalaman ng mga paalala, pantulong o estratehiyang magagamit ng mga magulang o kung sinumang gagabay at tutulong sa pag-aaral ng mga mag-aaral sa kani-kanilang tahanan.

Ito ay may kalakip na paunang pagsusulit upang masukat ang nalalaman ng mag-aaral na may kinalaman sa inihandang aralin. Ito ang magsasabi kung kailangan niya ng ibayong tulong mula sa tagapagdaloy o sa guro. Mayroon ding pagsusulit sa bawat pagtatapos ng aralin upang masukat naman ang natutuhan. May susi ng pagwawasto upang makita kung tama o mali ang mga sagot sa bawat gawain at pagsusulit. Inaasahan namin na magiging matapat ang bawat isa sa paggamit nito.

Pinapaalalahanan din ang mga mag-aaral na ingatan ang SLM na ito upang magamit pa ng ibang mangangailangan. Huwag susulatan o mamarkahan ang anumang bahagi ng modyul. Gumamit lamang ng hiwalay na papel sa pagsagot sa mga pagsasanay.

Hinihikayat ang mga mag-aaral na makipag-ugnayan agad sa kanilang guro kung sila ay makararanas ng suliranin sa pag-unawa sa mga aralin at paggamit ng SLM na ito.

Sa pamamagitan ng modyul na ito at sa tulong ng ating mga tagapagdaloy, umaasa kami na matututo ang ating mag-aaral kahit wala sila sa paaralan.

Alamin

Pagkatapos ng aralin, ikaw ay inaasahang makapagyayaman ng talasalitaan sa pamamagitan ng paghanap ng maikling salitang matatagpuan sa loob ng mahabang salita at bagong salita mula sa salitang-ugat.

Subukin

Panuto: Piliin at isulat sa sagutang papel ang salitang-ugat na matatagpuan sa mahabang salitang nakasulat.

1. nagyayaan

- aya
- yaya
- maya
- kaya

2. tindahan

- tinda
- ahan
- inda
- dahon

3. kagubatan

- gubat
- agub
- bata
- ata

4. kaligtasan

- kali
- tasan
- iatas
- ligtas

5. mabilisan

- isa
- bilis
- lisa
- lisan

Aralin

6

Salitang-ugat

Alam mo bang mula sa mahabang salita ay maaari tayong makahanap o makabuo ng maikling salita? Iyan ang ituturo sa iyo ng araling ito.

Likas sa ating mga Pilipino ang pagiging palabasa. Sa bawat babasahin na ating binabasa tulad ng salaysay, kuwento at iba pang babasahin ay may mga maikling salita na nakapaloob sa mahabang salita na tinatawag nating salitang-ugat. Dapat mo itong malaman at maunawaan.

Balikan

Panuto: Pagsamahin ang mga pantig upang makabuo ng salita. Isulat sa sagutang papel ang nabuong salita.

ma da li

ku ma in

nag la ba

u ma wit

su ma yaw

Tuklasin

Naranasan mo na bang magbakasyon? Saan- saan ka na ba nakarating? Basahin at unawain natin ang kuwento at alamin kung katulad ka rin ng mga tauhan.

Ang Bakasyon ng Magkapatid

Akda ni Mildred N. Montañez

Sabado, maagang nagising ang magkapatid na Ely at Joy. Masaya sila dahil ito ang unang pagkakataon na magbabakasyon sila sa probinsiya ng kanilang lolo at lola. “Natutuwa ako dahil makakadalaw na tayo kina lolo at lola,” ang sabi ni Joy.

“Handa na ba kayo mga anak?” tanong ng kanilang ama.

“Opo!” sagot ng magkapatid. “Tara na, upang maaga tayong makarating sa ating patutunguhan,” sambit ng kanilang ama.

Masaya silang sumakay nang dumating ang pampasaherong bus. Habang naglalakbay, nakita nila ang kagandahan ng kapaligiran.

Nakarating sila sa probinsya nang ligtas. Agad na pumasyal ang magkapatid sa bukirin ng kanilang lolo at lola.

Naging masaya ang bakasyon ng magkapatid.

Suriin

Panuto: Sagutin ang sumusunod na mga tanong tungkol sa binasang kuwento. Isulat ang letra ng iyong sagot.

1. Sino ang pangunahing tauhan sa kuwento?
A. Ely at Joy B. tatay at nanay C. Ely at Mhel
2. Saan pupunta ang magkapatid?
A. sa Maynila B. sa bukid C. sa probinsiya
3. Ano ang gagawin nila sa probinsiya?
A. maglalaro
B. magbabakasyon
C. maliligo sa dagat
4. Anong damdamin ang ipinakita ng magkapatid sa kuwento?
A. malungkot B. masaya C. galit
5. Ano ang nakita ng magkapatid habang naglalakbay?
A. kagandahan ng kapaligiran
B. kagandahan ng bundok
C. umaandar na bisikleta

Heto ang ilan sa mga salitang ginamit sa binasa mong kuwento. Basahin ang mga ito.

magbabakasyon

makakadalaw

naglalakbay

magkapatid

kagandahan

Mula sa mga mahahabang salitang nabanggit ay maaari tayong makahango ng payak o salitang-ugat. Gaya ng **bakasyon, dalaw, lakbay, kapatid, ganda**

Mga Tala para sa Guro

Gabayang mag-aaral sa pagsagot sa mga Pinatnubayang Pagsasanay.

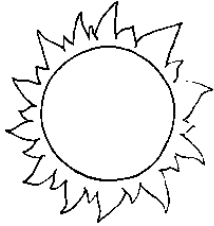

Pagyamanin

Pinatnubayang Pagsasanay 1

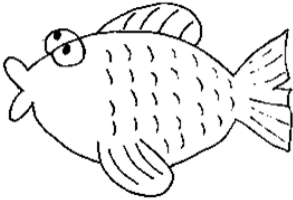
Panuto: Tingnan ang larawan. Isulat ang salitang-ugat na ipinakikita sa larawan.

1.

kaarawan

2.

palaisdaan

3.

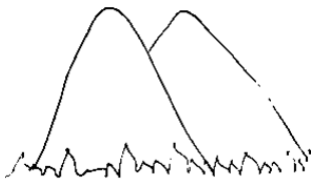
kabahayan

4.

panglimahan

5.

kabundukan

Pinatnubayang Pagtatasa 1

Panuto: Piliin ang salitang-ugat sa loob ng panaklong na makikita sa mahabang salita.

1. mabilisan (abil, bilis, malis)
2. natahimik (atam, tahim, tahimik)
3. madalian (dali, mada, alian)
4. kahusayan (sayan, kahuy, husay)
5. pahalagahan (pahal, halaga, agan)

Pinatnubayang Pagsasanay 2

Panuto: Isulat sa sagutang papel ang salitang-ugat na nakapaloob sa mahabang salitang nakatala.

1. kalikasan
2. pinagsabihan
3. kaarawan
4. kagandahan
5. kaputian

Pinatnubayang Pagtatasa 2

Panuto: Kopyahin ang sumusunod na salita at bilugan ang salitang-ugat.

1. nahihirapan
2. naglalamposo
3. lumalakad
4. kinakausap
5. lumilikas

Malayang Pagsasanay 1

Panuto: Lagyan ng tsek (✓) ang kahon ng salitang-ugat na makikita sa mahabang salita.

1. kagubatan

- atan
- gubat
- kagub

2. kalinisan

- kalin
- isan
- linis

3. nagpapagupit

- gupit
- pagup
- upit

4. lumilipad

- milip
- lumi
- lipad

5. nagtotroso

- totro
- troso
- agto

Malayang Pagtatasa 1

Panuto: Isulat ang salitang-ugat ng salitang may salungguhit sa sagutang papel.

1. Mabilis na naggapangan ang mga batang iskawt.
2. Ang mga baso ay dapat na hinuhugasang mabuti upang di maging malansa ang amoy.
3. Nagulat si Mang Jose sa mga nagtatakbuhanng bata.
4. Nagmadaling lumakad si Ana dahil dumidilim na sa paligid.
5. Nagpapahinga sa ilalim ng punong mangga si Caloy nang makarinig siya ng malakas na putok.

Malayang Pagsasanay 2

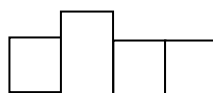
Panuto: Lagyan ng ✓ kung tama ang may guhit na salitang-ugat sa pangungusap at X kung hindi.

1. Nagmadali si Ed dahil tanghali na.
2. Nagpasalamat siya sa kanyang kapatid.
3. Nakapagbakasyon ka na ba sa probinsiya?
4. Bigla siyang napatayo nang tumunog ang bell.
5. Nagsisimba ka ba tuwing Linggo?

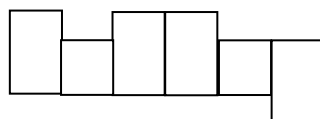
Malayang Pagtatasa 2

Panuto: Isulat ang salitang-ugat ng bawat salita. Gawing gabay ang mga kahon.

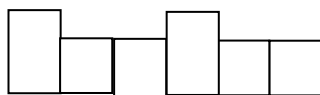
1. umalis

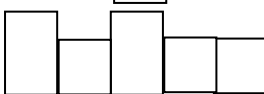
2. paglalakbay

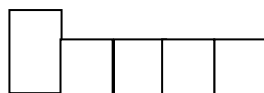
3. kaligtasan

4. mabilisan

5. maglinis

Isaisip

Ang payak na salita sa isang mahabang salita ay tinatawag nating salitang-ugat.

Ang salitang-ugat ay makikita sa mahabang salita dahil ito ay dinagdagan na ng panlapi.

Ang pag-unawa sa binasa ay isang paraan upang makilala natin ang salitang-ugat na nakapaloob sa mahabang salita.

Punan ang sumusunod na talahanayan.

Magtala ng tatlong natutuhan sa aralin?

Isagawa

Panuto: Basahin ang bawat sitwasyon. Piliin ang letra ng wastong sagot.

1. Naglalakad kayong magkaibigan. Walang ano-ano bigla kayong hinabol ng aso. Aling payak na salita ang maari mong sabihin?
 - A. Tumakbo ka
 - B. Takbo
 - C. Takbo nang takbo
2. Naghahanda ang nanay mo ng pananghalian ninyo. Naamoy mo ang iniluluto niya. Anong maikling salita ang mababanggit mo?
 - A. Sarap
 - B. Amoy masarap
 - C. Ang sarap-sarap
3. Naliligo kayong magkakapatid sa dagat. Di nagtagal may nakita kang papalapit na dikya. Anong maikling salita ang sasabihin mo?
 - A. Lumangoy kayo
 - B. Langoy nang langoy
 - C. Langoy

4. Humanga ka sa likhang sining ng iyong kamag-aral.
Anong maikling salita ang masasabi mo?
 - A. Galing
 - B. Ang galing-galing
 - C. Napakagaling

5. Kasalukuyan kang kumakain ng dumating ang kaibigan mo. Paano mo siya aalukin sa maikling salita lamang?
 - A. Kumain ka.
 - B. Kakain ka?
 - C. Kain.

Tayahin

Panuto: Piliin ang salitang-ugat na nakapaloob sa mahabang salita sa bawat bilang.

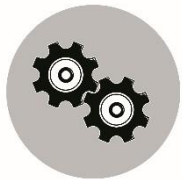
1. isinasama
 - A. isin
 - B. inas
 - C. sama

2. magsisisakay
 - A. sakay
 - B. sikay
 - C. masi

3. nagsusuklay
 - A. uklay
 - B. suklay
 - C. sukla

4. tinataniman
 - A. tanim
 - B. iman
 - C. anima

5. magkakasabay
 - A. asab
 - B. akas
 - C. sabay

Karagdagang Gawain

Panuto: Gamitin sa pangungusap ang sumusunod na mga salitang-ugat.

1. yaman

2. bait

3. bilang

4. sayaw

5. turo

Susi sa Pagwawasto

	<p>Surin</p> <p>1. A 2. C 3. B 4. B 5. A</p>	<p>Balikan</p> <p>1. maddali 2. kumain 3. naglaba 4. umawit 5. sumayaw</p>	<p>Subukin</p> <p>1. yaya 2. tinda 3. gubat 4. ligtas 5. bilis</p>
Pagymarin			
<p>Pinatnubayang Pagtatasa 2</p> <p>1. hirap 2. lampaso 3. lakad 4. usap 5. likas</p>	<p>Pinatnubayang Pagsasanay 2</p> <p>1. likas 2. sabi 3. araw 4. ganda 5. puti</p>	<p>Pinatnubayang Patatasa 1</p> <p>1. bilis 2. tahimik 3. dali 4. husay 5. halaga</p>	<p>Pinatnubayang Pagsasanay 1</p> <p>1. araw 2. isda 3. bahay 4. lima 5. bundok</p>
<p>Malayang Pagtatasa 2</p> <p>1. alis 2. lakbay 3. ligtas 4. bilis 5. lins</p>	<p>Malayang Pagsasanay 2</p> <p>1. x 2. ✓ 3. ✓ 4. x 5. ✓</p>	<p>Malayang Pagtatasa 1</p> <p>1. bilis 2. lansa 3. gulat 4. lakad 5. lakas</p>	<p>Malayang Pagsasanay 1</p> <p>1. gubat 2. lins 3. gupit 4. lpad 5. troso</p>
<p>Karagdang Gawain (Surin ang pangunusap na isinulat ng mga mag-aaral)</p>	<p>Tayahin</p> <p>1. C 2. A 3. B 4. A 5. C</p>	<p>Isagawa</p> <p>1. B 2. A 3. C 4. A 5. C</p>	<p>Isaisip (Surin ang sagot ng mag-aaral sa pagbuo ng kaniyang natutunan sa aralin.)</p>

Sanggunian

Garcia, Nilda S., Jackelyn F. Aligante, Melany B. Ola, Aida J. Cruz, Erlinda B. Castro, Virginia C. Cruz, Matilde N. Padalla, Galcoso C. Alburo, and Estrella C. Cruz. 2013. *Ang Bagong Pinoy Filipino 2 Kagamitan Ng Mag-aaral*. Pilipinas: Rex Book Store Inc.

Garcia, Nilda S., Jackelyn F. Aligante, Melany B. Ola, Aida J. Cruz, Erlinda B. Castro, Virginia C. Cruz, Matilde N. Padalla, Galcoso C. Alburo, and Estrella C. Cruz. 2013. *Ang Bagong Pinoy Filipino 2 Patnubay ng Guro*. Pilipinas: Rex Book Store Inc.

Para sa mga katanungan o puna, sumulat o tumawag sa:

Department of Education - Bureau of Learning Resources (DepEd-BLR)

Ground Floor, Bonifacio Bldg., DepEd Complex
Meralco Avenue, Pasig City, Philippines 1600

Telefax: (632) 8634-1072; 8634-1054; 8631-4985

Email Address: blr.lrqad@deped.gov.ph * blr.lrpd@deped.gov.ph